1988. SZEPTEMBER

Grafika: GAAL ÉVA

MEGJÖTT RIKKI

ÁRA: 7,50 Ft

a Magyar Úttörők Szövetségének lapja, 3—7 éves gyerekeknek.

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat.
Felelős kiadó:
dr. Király G. István.
Kiadóhivatal:
Bp., Révay u. 16. 1374.
Telefon: 116-660

88.0436 Kossuth Nyomda, Budapest
Felelős vezető:
Bede István vezérigazgató

Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest XIII., Lehel u. 10./a. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215.96162 pénzforgalmi jelzőszámára.
Előfizetési díj:
negyedévre 22,50,
félévre 45 Ft
egy évre 90 Ft.
INDEX 25.193 HU-ISSN 0230-1032

Szerkesztőség:
Budapest XI., Orlay u. 4.
Levélcím:
Budapest, Postafiók 112. 1502.
Telefon: 668-457

Főszerkesztő: DŐBRENTEY ILDIKÓ
Olvasószerkesztő: Baktay Miklós
Képszerkesztő: Pócs Mara
Levelező: Forgách Balázs
Adminisztrátor: Bálint Lajosné

A beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.
XXXII. évfolyam. 9. szám.

FOLTOS

Dörmögő Dömötör meglesi, hogyan indítja el Mózsi Orsit az óvodába.

Fényképezte: KAUNITZ TAMÁS
Rajzolta: NAGY KRISZTINA

GRYLLUS VILMOS – KESZELI FERENC

ŐSZ

CSIBUKOL A BÁCSI, ÉS ISZKOL A NYÁR,

KELJ FEL, JANCSIKA – ISKOLA VÁR!

Volt egy pici férjem,
Makknál nem nagyobb,
Pléhfazékba tettem,
Zörömböljön ott.

Pici nadrágtartót
Csináltam neki,
Pici zsebkendőcskét,
Orrát fújja ki.

Vettem egy lovacskát,
Szállt a réten át,
Fölnyergeltem-kantároztam,
Menjen, merre lát.

(Angol népi gyermekvers)

Fordította Mann Lajos

I had a little husband,
No bigger than my thumb:
I put him in a pin pot,
And there I bid him drum.

I gave him some garters,
To garter up his hose,
And a little handkerchief,
To wipe his pretty nose.

I bought a little horse,
That gallopped up and down:
I bridled him, and saddled him,
And sent him out of town.

Rajzolta
BURNYI BERNADETT
7 éves korában

DEVECSERI LÁSZLÓ

A kabát sétálni megy

A kabát sétálni indult, felöltözött:
először az embert vette magába,
majd a nyakára sált kötött,
bütykös kezére kesztyűt húzott,
fejére kalapot, jó nagyot,
hiszen az ember kopaszodott.

MAMUZSICS EMŐKE
rajzolta 7 éves korában

NAPVÁROS és HOLDVÁROS

Napváros és Holdváros
szempilláddal határos,
szempilládon két város,
sárga, sárga tűz-sáros,
aranytetős,
felelgetős
kis
város!

Lakatlan a két város,
jöjjön, aki nem álmos,
fönn a tornyon,
bástya ormán szél jár,
napvárosban
kilenc király
Képzeld el,
hogy sé
tál

Írta:
Horgas Béla

Napváros és Holdváros,
kilenc király nem álmos,
kilenc macskát,
kilenc kutyát
kormányoz,
Naptól Holdig
kék-zöld
álom
úsz-
kál!
-Gyere, fogd a kezem!
Csütörtökön
vagy pénteken
Napvárosba,
Holdvárosba
el-jutunk
a zöld
dombok
ra,
el.
ajzolta:
Horgas Ádám

A bűvö

Volt egyszer egy pásztorfiú. Egy szép napon fenn üldögélt a dombtetőn, a falu közelében. Mikor megszólalt a déli harangszó, egyszerre nagy lármát, zenebonát, veszekedést hallott a föld alól!

— Hol a sapkám? Ide a sapkámmal! — kiabált valaki.

— Itt is van egy! Itt is! Meg itt is! — kiabálták aztán összevissza.

A pásztorfiú gondolt egyet, aztán ő is elkiáltotta magát:

— Adjatok egy sapkát nekem is, ha már annyi van belőle!

Azon nyomban a lába elé perdült egy csinos, kerek sapka. A fiú a fejébe nyomta, no, látott is csudát! Sereg törpe nyüzsgött a dombon, majd szép rendben párba álltak, elindultak a falu felé. A fiú meg utánuk. A törpék szavából megértette, hogy a falu legmódosabb gazdájának a háza felé tartanak, éppen aznap ünnepelték a gazda egyetlen lányának a lakodalmát. Ahogy a fiú a törpék nyomában beért a faluba, észrevette ám, hogy az emberek elmennek mellette, majd föllökik, mintha nem is látnák: ha meg köszönt valakinek, az csodálkozva körülnézett, mint aki nem érti, honnan jön a hang. Bűvös sapka volt a pásztorfiú fején, láthatatlanná tette, akár a törpéket. „No, akkor én is megyek a lakodalmas házhoz — gondolta magában —, senki sem látja meg, hogy hívatlan vendég is telepszik az asztalhoz."

Így is történt. A pásztorfiú meg a seregnyi törpe bevonult a lakodalmas házhoz, körülvették a jól megrakott asztalt, s derekas étvággyal falták a jobbnál jobb falatokat. A házigazda meg csak nézett, sehogyan sem értette, hova tűnik a rengeteg pecsenye, a sok kalács, a hordónyi bor. A vendégeknek alig jutott egy-két falat, mindent fölettek előlük a hivatlan és láthatatlan vendégek: a pásztorfiú és a törpék.

Eljött az este, a törpék, ahogy jöttek, távoztak, de a pásztorfiú nem érte be a lakomával, ő a táncot is meg akarta nézni. A falhoz lapult, nehogy a vidáman kerengő táncosok letapossák a lábát. Igen ám, de sor került a

sapka

Dán mese

menyasszonytáncra, s ekkor az egész vendégsereg a falhoz sorakozott, hogy onnan gyönyörködjék a fehér fátylas menyasszonyban. A pásztorfiú kicsit előbbre lépett, hogy mindent lásson, s ez lett a veszte. Táncolt a menyasszony, csak úgy röpült utána a fehér fátyla meg ruhájának hosszú uszálya. Röpült, és vagy a fátyol, vagy az uszály leverte a fiú fejéről a bűvös sapkát. Ahogy a sapka a földre esett, vége volt a varázslatnak, mindenki meglátta a hívatlan vendéget. Ott állt, szégyenében pirulva, a zsebe degeszre tömve pecsenyével, kaláccsal. A gazda menten tudta, hova tűnt a sok finom falat, elkapta a pásztorfiú irháját, s alaposan kiporolta. Még azt is az ő rovására írta, amit a törpék faltak föl.

A fiú rendre elmondta, hogyan jutott a bűvös sapkához, a törpékkel együtt hogyan vonult be a házba, hogyan lakmározott kedvére. Nosza, ahányan voltak, mind a bűvös sapkát keresték, mindenki magának akarta volna. De azt ugyan kereshették, eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. A pásztorfiú szégyenkezve oldalgott ki a házból, a bűvös sapkának meg azóta sem hallották hírét.

Átdolgozta BARTÓCZ ILONA

BÁLINT TIBOR
A fehér orgona titka

Érdekes ember volt Szemző bácsi, aki Marci nagytatájának a kertjében segédkezett. Tudta utánozni a madarak hangját. Tudott vonyikálni, mint az éhes disznó, bőgni tehén módjára, s öblögetni, lublubolni, akár a pulyka. S főként értett a kertészethez. Ó, de mennyire! Hogy egyebet ne mondjak, már oly hatalmas döblecet is termesztett, amelyben a kisunokája elfért volna, bölcsőstül, mindenestül.

Ő oltotta a rózsákat, gyümölcsfákat. S ha szóba jött a neve, a sokféle elismeréshez mindig hozzátették, hogy szerencsés keze van. Marci eleinte nem értette, mit jelent ez. S föltartotta a tenyerét a fényre, hogy átvilágítson rajta a nap, hátha így azon is megmutatkozik valami jel. Szemző bácsi azonban csak mosolygott.

– Légy türelemmel, öcsém! – mondta. – Majd próbára teszlek én, s akkor elválik!

És az alkalom hamar el is következett. Kicsiny orgonafa nőtt a garázs mögött, s nagyapó szerette volna, ha az öreg kertész beoltja. Hadd nyíljék dús, tejfehér, nemes virágot. Szemző bácsi egy kora tavaszi reggelen meg is érkezett. Táskájában oltókés meg kötözőháncs volt s az érzékeny-vérzékeny fácskák sebeire gyógyír. Bemetszette az egyik ágacskát, az ölébe vette Marcit, s attól kezdve a kisfiú szorgoskodott kipirulva és izgatottan, a szerencsés kezű kisöreg segítségével. Ő illesztette helyére a nemes vesszőt, ő kente be a sebet az orvossággal, s kötözte át óvatosan.

Teltek a napok, a hetek, a hónapok. S egy májusi reggelen megtörtént a csoda. Kinyílott az első fürt, s tündökölt a zöld levelek között, mint sok pici hófehér gyertya. Marci magához húzta az ágacskát, megcsókolta a virágot, s azon a reggelen úgy hallotta, minthа még a napsugár is kacagna. Hogyne kacagott volna, mikor onnan a magasból is látta, hogy ő milyen szerencsés kezű...

Kedves Olvasóink!

Ezen a két oldalon egy Kolozsváron megjelenő magyar nyelvű gyermeklap nyári terméséből adunk ízelítőt. Ez a lap a Dörmögö Dömötör édes öccse, a neve: A Haza Solymai.

Örömmel adjuk hírül, hogy A Haza Solymai már Magyarországon is kapható. Ára: 5,– Ft. Évi előfizetési ára: 60,– Ft. Ugyanúgy lehet előfizetni rá, mint a Dörmögö Dömötörre.

Vásároljátok meg, vagy kérjétek meg szüleiteket, fizessék elő A Haza Solymait, s ismerjétek meg, milyen lap segítségével tanulják, ápolják anyanyelvüket a romániai magyar gyerekek.

Üdvözlettel:

a Dörmögö Dömötör szerkesztősége

KÁNYÁDI SÁNDOR

Esőleső

Szomorú az esőleső,
mert eső semerről se jő.
Se keletről, se nyugatról,
már a béka se kuruttyol.
Potyára nem kuruttyolhat,
ha nincs udvara a holdnak.
Minden este mért vesződnék,
ha nincs szavahihetőség.

Már a csacsi sem iázgat,
viszi, mit a juhász rárak.
Kétoldalt a batyu, mintha
két lecsúszott púpja ringna.
Makacs állat, nem hajt térdet,
azért nem megy el tevének.
Se tevének, se zebrának;
türelmesen poroszkálgat.

Dörren az ég, jön az eső,
jókedvű az esőleső.
Felhő föd el napot, holdat:
boldog békák kuruttyolnak.
Villám cikkan, zápor paskol
hol keletről, hol nyugatról.
Szól a szamár: csacsiságnak
tartnám, hogy most iázzak.

KAPUI ÁGOTA

Tömbházia

Mit gondolt Ábel
egyszer magában,
elindult messze
Tömbháziába.

Volt rengetegben,
volt az országban,
de nem volt soha
Tömbháziában.

Elindult Ábel
világnyi útra,
át a játszótéren,
két sarkon túlra,

doboz-országban,
kocka-világban,
ott termett egyszer
Tömbháziában.

Ámult, hogy itt is
gyerekek laknak,
jut kocka bőven
kicsinek, nagynak.

Doboz-szobából
kocka-konyhába,
dobozba járnak
az óvodába.

Gondolta Ábel,
már mindent látott:
Tömbháziát és
a nagyvilágot.

Séta a piacon

Írta: MARÉK VERONIKA

A szülő csak olvashatja a találós kérdéseket, a gyermek nézheti a 17. oldalt is. Ki találja ki hamarabb?

Szerény, barna, girbegurba,
mégis eljut asztalunkra.
Barna héját leveti,
minden ember szereti.
Mi az?

Zöld autóbusz majd kipukkad,
az utasok bennszorultak.
Kinyitom az ajtaját,
hadd guruljanak tovább!
Mi az?

Álmodtam kereket,
édeset és fényeset,
sárgát, zöldet, pirosat,
közepébe magokat.
Mi az?

Mennyi-mennyi lepedő!
Zöld színű, és recsegő!
Mi az?

Zöld kígyó, de nem mozog,
bátran kézbe foghatod.
Mi az?

Ha nem tudnám, hogy az, ami,
azt gondolnám: habos fagyi.
Mi az?

Kopogtatjuk, kinyitjuk,
ha nem tetszik, becsukjuk.
Se nem ablak, se nem ajtó,
sose tudjuk, rossz-e, vagy jó.
Mi az?.

Száraz köpenyem alatt
fehér selymek hajlanak.
Hogyha mindet levetem,
nem marad már semmi sem.
Mi az?

Zöld a haja, fehér a szakálla —
mégis fiatal.
Mi az?

Fintorogsz, ha kóstolod,
levét cukorral iszod.
Mi az?

Tejföl, kapor a barátja,
szétgyalulják hosszúkásra.
Mi az?

Száron csüngő palota,
gyöngyszem mindegyik szoba.
Mi az?

Sok sárga hal hever itt!
Nem tud úszni semelyik!
Mi az?

Rakéta, narancsra festve,
jó a húsa, jó a nedve.
Mi az?

Piros labda elgurul,
szétpukkad, ha földre hull.
Mi az?

Földre pottyan,
nagyot koppan,
űrhajócska
csontburokban.
Mi az?

Piros mozin nincsen ablak,
közepében kicsi nézők
egykupacban kuporognak.
Mi az?

Vágd ki a figurákat és ragaszd rá a képeslapra!

A melléklet STUIBER ZSUZSA *munkája*

Én már óvodás vagyok!
Jelem:

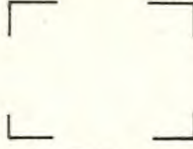

Már iskolás vagyok!

Séta a piacon

Grafika: NAGY KRISZTINA

Kikki megérkezik

Kutyakosarat veszek. Az eladó kedvesen bíztat: „Hát nem mindegy, melyiket veszi? Az elsőt úgyis szétrágja!"

A TENYÉSZTŐ lakásában mindenütt kutyák.
Az ágyra mutat:
RÓKÁSÁRKI CÉZÁR.
A takarón icipici kölyök, majdnem eltűnik a minták között.

Eszter örömmel
öleli magához:

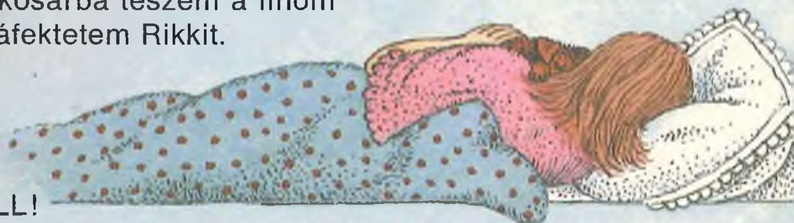
Szia Rikki!

Nem érdekel az előkelő családod!
Szép bogárszemed van,
és aranyos gomborrod,
meg puha tappancsaid,
a fenekeden egy fehér folt
végig a farkad hegyéig.

Gyere a kosaradba, indulás haza! — veszem ki Eszter kezéből.
MÁTÓL KEZDVE ÉN LESZEK A NEVELŐMAMÁD!

HOL A MAMÁÁÁM?

Első közös éjszakánk. A kosárba teszem a finom
„mamaszagú" rongyot, ráfektetem Rikkit.
Nem lehet becsapni:
vinnyog,
sír,
nyafog,
neki az IGAZI MAMA KELL!

Az ágyba veszem. A nyakamba fúrja az orrát. Békésen
mocorog: meleg, szőrös gombóc. Ő ELALSZIK, ÉN
FELÉBREDEK. Mi lesz, ha álmomban agyonnyomom?
Rókásárki Cézár, indulás a saját ágyikádba!
Rikki vinnyog, sír, nyafog.
Kitűnő ötletem támad: lelógatom a kezem a kosárba.
CSÖND LESZ. Rikki megnyugszik,
kapok egy vizes „PUSZIT."

Írta és rajzolta: **GAÁL ÉVA**

TÖKFEJ

Ha a töknek szemet,
szájat vágunk,
bepólyáljuk,
kész a tökbaba.

Ha a tök
kivájt belét
lecsóba tesszük,
kész a tököslecsó.

Ha a tököt kivájjuk,
szemet, szájat vágunk,
belül gyertyát gyújtunk,
kész a töklámpás.

Grafika: SOMORJAI ÉVA

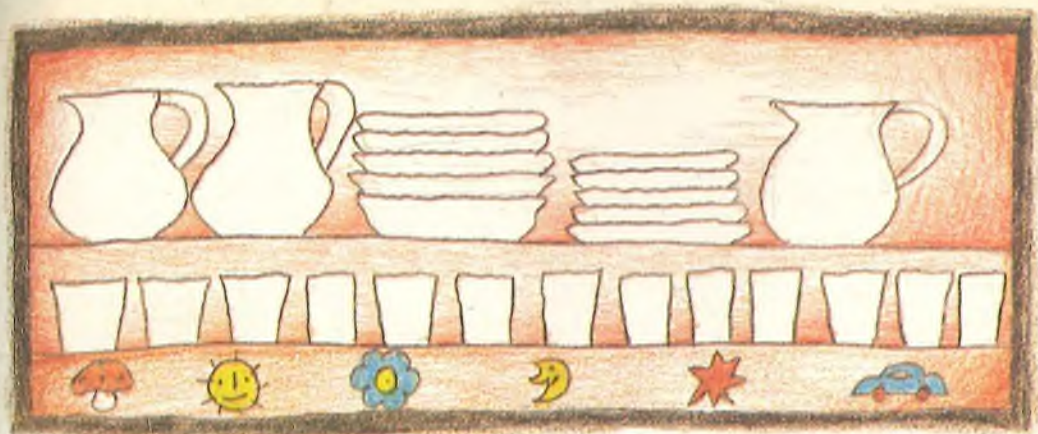

Egy gyerek ma nem tudott óvodába jönni.
Mi a jele?

Küldd be a megfejtést,
írd meg, hány éves vagy!

Grafika: STUIBER ZSUZSA

Grafika: STUIBER ZSUZSA

Hány dologban különböznek egymástól a bohócok?

Küldd be a megoldást, írd meg, hány éves vagy!

Grafika: HORGAS ÁDÁM

UGRÓISKOLA

Játék 2–6 gyermek számára.

MONDÓKA:

Kinőttem az óvodából,
iskolába járok,
Juli néni ha segít,
majd odatalálok. Hopp!

Rajzoljatok egy négyzethálót (4 × 4 vagy 5 × 5) a földre. Jelöljétek ki az indulópontot, az óvodát, és az átellenes sarokba a célt, az iskolát.

JÁTÉKSZABÁLYOK:

Átlósan ugrálni tilos,
előre és hátra páros lábbal ugrálhattok.
Oldalirányban csak fél lábon ugrálhattok,
kétféleképpen: balra jobb lábon ugráljatok,
jobbra pedig bal lábon ugráljatok!
(Mindig a felemelt láb irányába!)

VERSENYJÁTÉK:

Önállóan próbáljatok megoldást találni arra, hogy a mondóka végére az iskola-négyzetbe tudjatok ugrani. Aki az ugrás szabályait elvéti, csak a következő körben próbálkozhat újra.
Ha nem sikerül a Hopp-ra elérnetek az iskolát, akkor tegyetek kavicsot arra a négyzetre, ahol a mondókát befejeztétek. A következő fordulóban az lesz az indulópont. Az a győztes, aki a legkorábban tud „szabályosan" elugrálni az iskolába!

PÁROS VERSENYJÁTÉK:

Az egyik játékos az ugráló, a másik játékos Juli néni, aki irányítja! Az a pár győz, akiknél az ugráló a mondóka végére éppen eléri az iskolát!

Dr. PÁLI JUDIT

Grafika: FORGÁCH BALÁZS

Grafika: RÁKOSY ANIKÓ

Kösd össze a fekete pontokat!
Mi bontakozott ki?

Küldd be a megfejtést, írd meg, hány éves vagy!

Grafika: REICH KÁROLY

KÁNYÁDI SÁNDOR

Őszelő

Fázik a Küküllő,
lúdbőrös a háta,
már csak a nap jár el
fürödni a gátra.

Lenn a gát alatt csak
vadrécék, vadludak.
Ők is búcsúzóban:
tiszteletkört úsznak.

Ékelődnek aztán
föl az őszi égre,
belevesznek lassan
a kék messziségbe.

Reggelenként apró
ködfióka s pára
kapaszkodik föl a
partmenti fűzfákra.

Ágaskodik a szél:
leveleket olvas.
Fönn a hegyek között
felbődül a szarvas.